

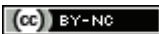

İRAN ÇALIŞMALARI DERGİSİ

The Journal of Iranian Studies

Cilt: 8, Sayı: 2, 2024
Vol: 8, No: 2 2024

E-ISSN: 2651-4370

Common Creative Licence

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 (CC BY NC) International License.

İran Çalışmaları Dergisi bilginin yayılması ve zenginleşmesi için Açık Erişim Politikasına uymaktadır.

İran Çalışmaları Dergisi

The Journal of Iranian Studies

E-ISSN: 2651-4370

Yayın dili: Türkçe- İngilizce

İran Çalışmaları Dergisi yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Gönderilen yazılar yayın kurulunda incelendikten sonra konunun uzmanı iki hakemin değerlendirmesine sunulur. Gerekli görüldüğünde üçüncü bir hakemin değerlendirmesi de alınır. Yazılar yayın kurulunun nihai onayıyla yayımlanır. Yayın kurulu, araştırma makaleleri dışındaki yazıları (sempozyum, kongre haberleri, kitap değerlendirmeleri vb.) bizzat inceleyip hakeme göndermeden doğrudan kabul ve red kararı verebilir.

İran Çalışmaları Dergisi

Semerciler mah. Çark Cad. Pasaj 2000, Kitapçılar Çarşısı, No.2 Adapazarı/SAKARYA

Tel: (+90) (264) 2953673

İletişim: irancalisdergi@gmail.com

Web adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iranian>

Dergide yayımlanan yazılarda fikirler yalnızca yazar(lar)ına aittir. Dergi sahibini, yayıncıyı ve editörleri bağlamaz.

Tasarım-Baskı Hazırlık: Karınca Ajans

Dr. Mediha Eldem Sok. 56/1 Kızılay-Ankara Tel: 0312 431 54 83

The Journal of Iranian Studies

İran Çalışmaları Dergisi

E-ISSN: 2651-4370

Publishing Languages: Turkish- English

The Journal of Iranian Studies is an international peer-reviewed journal published biannually. Manuscripts submitted to the journal are reviewed by the editorial board at first, and then the evaluation of two referees will be asked. When it is deemed necessary, the evaluation of a third referee will also be taken. Articles will be published with the final approval of the editorial board. The editorial board has right to accept or reject the submissions (symposium, congress news, book reviews, etc.) other than research articles without sending to the referee.

The Journal of Iranian Studies

Semerciler mah. Çark Cad. Pasaj 2000, Kitapçılar Çarşısı, No.2 Adapazarı/SAKARYA

Phone: (+90) (264) 2953673

Contact: irancalisdergi@gmail.com

Web address: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iranian>

The views expressed in The Journal of Iranian Studies bind exclusively their authors not the owner of the journal, the publisher and the editors.

Graphic-Design: Karınca Ajans

Dr. Mediha Eldem Sok. 56/1 Kızılay-Ankara Tel: 0312 431 54 83

İran Çalışmaları Dergisi

The Journal of Iranian Studies

Derginin Sahibi Ahmet Yeşil
Owner of the Journal Ahmet Yeşil

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Managing Editor
Ahmet Yeşil

Editörler/Editors
Doç. Dr. Ahmet Yeşil
ahmetyesil@sakarya.edu.tr
Sakarya Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Sakarya-Türkiye
(*Sakarya University, Faculty of Theology, Sakarya- Türkiye*)

Yardımcı Editörler/ Assistant Editor
Dr. Öğr. Üyesi Furkan Polat
furkan.polat@btu.edu.tr
Bursa Teknik Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Bursa-Türkiye
(*Bursa Technical University, Faculty of Humanities and Social Sciences Bursa-Türkiye*)

Dr. Öğr. Üyesi Burak Çakırca
burak.cakirca@btu.edu.tr
Bursa Teknik Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Bursa-Türkiye
(*Bursa Technical University, Faculty of Humanities and Social Sciences Bursa-Türkiye*)

Arş. Gör. Zana Baykal
zbaykal@sakarya.edu.tr
Sakarya Üniversitesi, Ortadoğu Enstitüsü, Sakarya-Türkiye
(*Sakarya University, Middle East Institute, Sakarya-Türkiye*)

Arş. Gör. Dr. Recep Tayyip Gürler
rtgurler@sakarya.edu.tr
Sakarya Üniversitesi, Ortadoğu Enstitüsü, Sakarya-Türkiye
(*Sakarya University, Middle East Institute, Sakarya- Türkiye*)

Arş. Gör. Dr. Melih Kazdal
melihkazdal@artuklu.edu.tr
Mardin Artuklu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mardin-Türkiye
(*Mardin Artuklu University, Faculty of Economic and Administrative Sciences, Mardin-Türkiye*)

Dr. Menderes Kurt
kurtmndrs@gmail.com
Sakarya, Türkiye

Kitap İnceleme Editörü / Book Review Editor
Doç. Dr. İsmail Akdoğan
ismail.akdogan@btu.edu.tr
Bursa Teknik Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Bursa-Türkiye
(*Bursa Technical University, Faculty of Humanities and Social Sciences Bursa-Türkiye*)

Dil Editörü/Language Editor
Doç. Dr. İbrahim Efe
ibrahimefe@kilis.edu.tr
Kilis 7 Aralık Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Kilis-Türkiye
(*Kilis 7 Aralık University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Political Science and Public Administration, Kilis- Türkiye*)

Alan Editörleri/Section Editors

Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi/ International Relations and Political Science

Doç. Dr. Rahman DAĞ

rahman.dag@marmara.edu.tr

Marmara Üniversitesi, Orta Doğu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları Enstitüsü,

İstanbul-Türkiye

(Marmara University, Institute of Middle Eastern And Islamic Countries, Istanbul-Türkiye)

İlahiyat/Theology

Prof. Dr. Muammer İskenderoğlu

muammer.iskenderoglu@ibu.edu.tr

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Din Bilimler Anabilim Dalı.

Bolu- Türkiye

(Bolu Abant İzzet Baysal University, Faculty of Theology, Department of Philosophy and Religious Sciences, Bolu- Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Mücahid Dündar

mdundar@sakarya.edu.tr

Sakarya Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, İslam

Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalı, Sakarya- Türkiye

(Sakarya University, Faculty of Theology, Department of Foundations of Islamic Sciences, Department of History of Islamic Sects, Sakarya- Türkiye)

Tarih/History

Dr. Öğr. Üyesi Diego Checa Hidalgo

diegoch@ugr.es

Granada Üniversitesi/ Felsefe ve Edebiyat Fakültesi, Modern Tarih Bölümü. Granada-İspanya

(University of Granada/ Faculty of Philosophy and Letters/Department of Contemporary History. Granada-Spain)

Felsefe/Philosophy

Doç. Dr. Sedat Baran

sedat.baran@batman.edu.tr

Batman Üniversitesi/İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü. Batman-Türkiye

(Batman University, Faculty of Islamic sciences, Department of Philosophy and Religious Sciences, Department of Islamic Philosophy, Batman- Türkiye)

Fars Dili ve Edebiyatı/ Persian Language and Literature

Dr. Öğr. Üyesi Nezahat Başçı

nezahatbasci@artuklu.edu.tr

Mardin Artuklu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Fars Dili ve Edebiyatı Bölümü.

Mardin- Türkiye

(Mardin Artuklu University, Faculty of Letters, Department Department of Persian Language and Literature, Mardin- Türkiye)

Türk Dili ve Edebiyatı/ Turkish Language and Literature

Doç. Dr. Gökhan Tunç

gokhantunc@anadolu.edu.tr

Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Eskişehir-Türkiye

(*Anadolu University, Open Education Faculty, Department of Turkish Language and Literature, Eskişehir- Türkiye*)

Sosyoloji/ Sociology

Prof. Dr. Yusuf Adıgüzel

yusufadiguzel@sakarya.edu.tr

Sakarya Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Sakarya-Türkiye

(*Sakarya University, Faculty of Communication, Department of Journalism, Sakarya-Türkiye*)

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Ali Yaşar Sarıbay (Uludağ Üniversitesi, Bursa-Türkiye), Prof. Dr. Fuat Aydın (Sakarya Üniversitesi, Sakarya-Türkiye), Prof. Dr. Ali Güzelyüz (İstanbul Üniversitesi, İstanbul-Türkiye), Prof. Dr. Bünyamin Bezcı (Sakarya Üniversitesi, Sakarya-Türkiye), Prof. Dr. Naser Nikubakht (Tarbiyat Modares University, Tahran-İran), Doç. Dr. Abdullah Rexhepi (Hasan Prishtina University, Kosova),

İndeksler/Indexes

İran Çalışmaları Dergisi TR Dizin, ProQuest Social Science Journals, International Bibliography of the Social Sciences (IBSS- ProQuest), Humanities Source Ultimate Database (EBSCO), Central Eastern European Source (CEEAS) Database (EBSCO), İndeks İslamicus, Index Copernicus, Eurasian Scientific Journal Index, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), Journals Directory, Directory of Indexing and Impact Factor, International Institute of Organized Research (I2OR), International Scientific Indexing, Journal Factor, Scientific Indexing Services, idealonline, Arastirmax ve İSAM tarafından taranmaktadır.

Journal of Iranian Studies is indexed by TR Dizin, ProQuest Social Science Journals, International Bibliography of the Social Sciences (IBSS- ProQuest), Humanities Source Ultimate Database (EBSCO), Central Eastern European Source (CEEAS) Database (EBSCO), Index Islamicus, Index Copernicus, Eurasian Scientific Journal Index, Directory of Research Journals Indexing (DRJI), Journals Directory, Directory of Indexing and Impact Factor, International Institute of Organized Research (I2OR), International Scientific Indexing, Journal Factor, Scientific Indexing Services, idealonline, Arastirmax and ISAM.

İnternet Platformları/Internet Platforms

OpenAIRE, CrossRef, WorldCat, Google Scholar

Tüm hakları saklıdır. Önceden yazılı izin alınmaksızın herhangi bir iletişim veya kopyalama sistemi kullanılarak yeniden basılamaz. Akademik ve haber amaçlı kısa alıntılar bu kuralın dışındadır.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored or introduced into a retrieval system or transmitted in any form, or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior written consent of the editors.

İran Çalışmaları Dergisi

The Journal of Iranian Studies

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Arif Bilgin (Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye), Prof. Dr. Adnan Karaismailođlu (Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale, Türkiye), Prof. Dr. Ali Güzelyüz (İstanbul Üniversitesi, İstanbul, Türkiye), Prof. Dr. Adem Çaylak (Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye), Prof. Dr. Bünyamin Bezci (Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye), Prof. Dr. Haşim Şahin (Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye), Doç. Dr. Hasan Hazrati (Tahran Üniversitesi, Tahran, İran), Doç. Dr. Fatemeh JanAhmadi (Tarbiyat Modares University, Tahran, İran), Doç. Dr. Şahin Ahmetođlu (Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale, Türkiye), Doç. Dr. Kenan Mermer (Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye), Doç. Dr. Sedat Baran (Batman Üniversitesi, Batman, Türkiye), Doç. Dr. Abdullah Rexhepi (Hasan Prishtina University, Kosova), Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Mücahit Dündar (Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye), Dr. Öğr. Habib Kartalođlu (Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye), Doç. Dr. Jorge Ramos Tolosa (Universitat de Valencia) Dr. Öğr. Üyesi Antonio Ballasote Marin (University of Seville) Doç. Dr. Niğar Golazova (Azerbaijan National Academy of Sciences)

İÇİNDEKİLER

Editörden.....	xi
Araştırma Makaleleri	
Sûfi Şair Cezerî'nin Celâleddin Tabib-i Şirazi'nin Mülemmanını Tahmîsi Üzerine Bir İnceleme <i>Veysel Başçı</i>	147-188
Çatışmadan Uzlaşmaya: Suudi Arabistan-İran İlişkilerinin Evrimini Anlamak <i>Ahmet Üçağaç</i>	189-213
DDSA'larda (Devlet Dışı Silahlı Aktörler) Özerklik ve Çatışmalarda Üstlenilen Role Etkisi: Hizbullah ve Fatımi Tugayı Örnekleri <i>Ömer Behram Özdemir</i>	215-243
Kaçarlar Döneminde Ermeniler: Tumanyan Kardeşlerinin Ticari ve Finansal Faaliyetleri <i>Tekin Tuncer & Ziyafet Ceferov</i>	245-274
İran Duvar Resimlerinde ABD Temsili: Hafıza, Propaganda, Dönüşüm <i>İlknur Cihangir Demirbaş</i>	275-307
Iran's Sacred Duty: Advocating Palestine in the Face of National Identity Challenges <i>Nazife Selcen Pınar Akgül</i>	309-333
Şeyh Ubeydullah İsyasının Urmiye Nesturi Misyonu Üzerindeki Etkisine Dair Bir Değerlendirme <i>İbrahim Tarduş & Mehmet Şirin Filiz</i>	335-360
Türkiye'de Şiileşme: Mezhepsel Dönüşüm, Kimlik İnşası ve İran'ın Rolü <i>Nail Elhan & Mustafa Onur Tetik</i>	361-392
Kitap Değerlendirmeleri	
Iran and French Orientalism: Persia in the Literary Culture of Nineteenth-Century France <i>Duygu Eceryıldız</i>	393-403

CONTENTS

Editor's Note	xii
Research Articles	
A Study on Sūfī Poet Al-Jazari's Takhmīs of A Mōlamma of Jalaladdīn Tabib Shirazi <i>Veysel Başçı</i>	147-188
From Conflict to Reconciliation: Understanding the Evolution of Saudi Arabia-Iran Relations <i>Ahmet Üçağaç</i>	189-213
Autonomy of Violent Non-State Actors (VNSA) and Its Impact on the Role Undertaken in Conflict: The Cases of Hezbollah and the Fatemiyoun Brigade <i>Ömer Behram Özdemir</i>	215-243
Armenians in the Qajar Period: Commercial and Financial Activities of the Tumanyan Brothers <i>Tekin Tuncer & Ziyafet Ceferov</i>	245-274
U.S. Representation in Iranian Murals: Memory, Propaganda, Transformation <i>İlknur Cihangir Demirbaş</i>	275-307
Iran's Sacred Duty: Advocating Palestine in the Face of National Identity Challenges <i>Nazife Selcen Pınar Akgül</i>	309-333
An Evaluation on the Impact of Sheikh Ubaydullah Rebellion on the Nestorian Mission in Urmia <i>İbrahim Tarduş & Mehmet Şirin Filiz</i>	335-360
Shiiteization in Türkiye: Sectarian Conversion, Identity Construction, and the Role of Iran <i>Nail Elhan & Mustafa Onur Tetik</i>	361-392
Book Reviews	
Iran and French Orientalism: Persia in the Literary Culture of Nineteenth-Century France <i>Duygu Eceryıldız</i>	393-403

EDİTÖRDEN

İran, zengin tarihi mirası ve köklü devlet geleneğinin yanı sıra, farklı kültürel dokusuyla da Ortadoğu'nun merkezi ülkelerinden biridir. Sahip olduğu bu özellikler ve tarihsel süreçte geniş bir coğrafyaya yayılması sebebiyle İran, karmaşık bir sosyal ve siyasi yapı arz etmektedir. Özellikle 1979 yılında ülkede gerçekleşen "İslam Devrimi"yle birlikte ayrı bir kimlik kazanan İran, ilerleyen süreçte giderek artan bir ilginin odağı haline gelmiştir. Bu çerçevede siyaset biliminden uluslararası ilişkilere, sosyolojiden edebiyata kadar farklı disiplinlerden akademik makaleler yayımlayan "İran Çalışmaları Dergisi", Türkiye'nin en önemli komşularından biri olan İran'ın, bilimsel ve akademik olarak daha yakından, tarafsız bir şekilde tanınması ve analiz edilmesi amacıyla katkıda bulunmak üzere faaliyetini sürdürmektedir.

Bu doğrultuda yayına hazırladığımız dergimizin 8. cildinin 2. sayısını sizlere sunmanın gururunu ve mutluluğunu yaşamaktayız. Son sayımızdan bu yana dergimize; Tarih, Edebiyat, Sosyoloji, Sanat Tarihi ve Uluslararası İlişkiler gibi farklı disiplinlerde İran konulu çalışmalar yapan akademisyen ve araştırmacılardan birçok makale değerlendirilmek üzere gönderildi. Bunlardan her biri, öncelikle İran Çalışmaları Dergisi'nin yayın ilkeleri çerçevesinde ön değerlendirmeye tabi tutuldu. Hakem ve yayın kurulu süreci sonunda beş makale ve iki kitap değerlendirmesi sizlerle buluştu.

Yeni sayımızın sizlere sunulmasına değerli çalışmalarıyla katkıda bulunan makale yazarlarımız başta olmak üzere; yayın, danışma ve hakem kurullarımıza ve yayın değerlendirme aşamasında yadsınamaz emekleri olan tüm ekibimize teşekkür ederiz. 8. cilt, 2. sayımızın sosyal bilimler alanına katkı sağlaması temennisi ile iyi okumalar dileriz.

EDITOR'S NOTE

Thanks to its rich cultural fabric and historical heritage as well as a state tradition with deep roots, Iran is one of the central countries of the Middle East. Iran has a complex socio-political structure as a result of its expansion over a wide geography throughout the course of history. After its transformation into a distinct identity with the “Islamic Revolution” that took place in 1979, the country has become the focus of increasing interest. In this context, covering a wide range of disciplines from political science to literature, “The Journal of Iranian Studies” is dedicated to publishing academic research on Iran, to contribute to the aim of reaching an objective understanding and analysis of the country as one of Turkey’s most important neighbors.

Hence, we proudly present the second volume of our eighth issue. Since our last issue, a significant number of articles from academics and researchers working on Iran in different disciplines such as History, Literature, Sociology, Art History and International Relations have been submitted to our journal. After rigorous evaluation within the framework of the publication principles of the Journal of Iranian Studies as well as thorough referee and editorial board processes, five articles and two book reviews have been presented to our readers.

We would like to especially thank the authors who contributed to our new issue with their valuable works as well as our publication, advisory, and referee boards, and our entire team for their undeniable efforts during the manuscript evaluation process. We wish you a good reading with the hope that the second volume of our eighth issue will contribute to the field of social sciences.